

Hoel, Ole

En Vise.

Forfattet af Ole Hoel, om hans Vandring fra
Barndommen indtil Aaret 1825, og hvad under
samme Tid mødte ham.

Mel. Skaberen skued' den nyskabte Klode.

1. Ganske uhindret paa Lasternes Veie, Sees jo daglig saa
mange fremgaa: Prale af Dyder, de aldrig en eie, Mene at
Straffen dem aldrig kan naa, Bespotter den Arme, som
bleven er Pris, For Skjæbnens og Lovenes tugtende Ris.

2. Smiler dig Lykken end venlig imøde, Synes du Med-
gang har rækket dig Haand, Har du end Venner, som Livet
forsøde: Modgang kan hastig opløse de Baand, Og snarlig for-
mindskes de Venners Tal, Min ublide Skjæbne dig lære det skal.

3. Aar sytten Hundred' og niti man skrive, 2den Au-
gusti jeg Lyset fik se, Moder! dit Minde mig dyrebart bliver,
Du, som mig fødte med Kummer og Ve Og møisomt op-
drog mig i spædeste Aar, Som Tvilling tillige i fattige Kaar.

4. Som jeg nu fremad i Aarene træder, Voxte jeg op
udi Dyd og Forstand. Skjænkte Forældre de sødeste Glæder.
Dyd og Oplysning jeg elskte forsand; Da fjortende Aar jeg
tilbage har lagt, Gjentog jeg mig Daabens den hellige Pagt.

5. Skjæbnen var gunstig og Lykken mig føiet, Skrive og
regne jeg lærte med Flid, Selv var jeg fro og Forældre fornøiet,
Blidt og uskyldigt hensvandt da min Tid Ved Oplandske Re-
giment jeg mig indskrev, Og Korporal strax udi Tjenesten blev.

6. Ung, uerfaren jeg endda mon være, Neppe jeg fyldt
havde femtende Aar; Men naar kun Hjertet opflammes af
Ære, Ynglingen lettelig Maalet opnaar; Med Hurtighed lærte
jeg røgte mit Kald, Og nød Officerernes Ros og Bifald.

7. Fædrelandet blev Krig deklareret, Krigsmanden lyde
maa Ordre og Bud; Jeg da med Flere blev udkommanderet
Og fra Forældre og Søsken' drog ud. Fra Barndommens
Venner og elskede Hjem, Mod Landets Fiende vi rykkede frem.

8. Tapperhed det er jo Krigerens Hæder, Trofasthed troner
i Nordmandens Barm! Modig og kjæk han i Kampen fremtræ-
der, Stolt er hans Hjerte og stærk er hans Arm. Mod Landets
Fiender voveen Dyst, Det stedse var Nordmandens Hæder og Lyst.

9. Mange der blev i Kampen bleseret, Døden mangan
en Broder henrev. Snart fra Korporal jeg frem avanceret,
Kommandersergeant i Tjenesten blev; Ved hædrende Daad, ved
Talenter og Flid, Jeg stedse erhverved' mig Tro og Tillid.

10. Jeg og i Træfninger fire mon være, Mange nedsegnet'
og opgav sin Aand; Skaber! dit Navn ske evindeligt Ære, Du
som mig førte ved Almagts Haand; Skjönt Kugler som Hagl
mig svævede om, Uskadt dog paa Helbred og Liv jeg undkom.

V box 12:336

11. Men ak! desværre, jeg glemte de Goder, Glemte, at Lykken mig ledet som Ven; Drukkenskab, som er Lasternes Moder, Førte mig snart til Udsvævelser hen; I stoiende Glæder, i Skjænkerens Hus, Bortsværmet jeg Tiden i Drik og i Sus.

12. Saaledes selv jeg forspildte min Lykke. Just da ved Maalet jeg nærmeste stod, Just da den vilde med Hæder mig smykke, Selv jeg med Fødderne stamped imod; Letsindig og daarlign jeg ødslede hen De Dage, som svandt, og kom aldrig igjen.

13. Aar atten Hundred og tolv, som skriver, Afsked fra militær Tjeneste jeg fik, Og mig fra Armeen strax jeg begiver. Sværmet vidtløftig i hvor jeg fremgik; Paa Banen jeg spillet, men Kuglen slog Bom, Og Lykken mig drillet i hvor jeg fremkom.

14. Hellige Kjærlighed, Jordens Gudinde! Selv ifra Almagten spirer du ud. Hvor er det Hjerte hos Mand eller Kvinde, Som ei maa føle dit vældige Bud. Du troner hos Slavens og Betlerens Arm, Saavel som i Herres og Fyrsternes Barm!

15. Jeg steg nu frem til den mandige Alder, Elskovens Fakkelt antændte min Barm! Hjerte og Sind til en Pige henfalder, Hende jeg elskte med Kjærlighed varm! Jeg bailed, og snart hendes Hjerte jeg vandt, I Elskov Timerne blide hensvandt.

16. Troskab og Ærbærhed Kvinden bepryder, Skjønnere er end Juveler og Guld: Disse elskværdige glimrende Dyder, Disse besad min Veninde saa huld, Et følede Hjerte oprigtigt og ømt Hengivent hun elskte foruden al Skrømt.

17. Hun var i Ungdommens Dage de skønne, Venlig, oprigtig, uskyldig og blid, For mig som en Lillie i Dalerne grønne, Yndig som Rosen i Midsommers Tid; For Alteret gav vi hinanden vor Haand, Og knyttede Ægteskabs hellige Baand.

18. Kjærlig hun blev mig som Hustru og Moder, Børn tilsammen vi avlede fem, Som blev i Christo ved Daaben indpodet, Tvende dog nu er i Live af dem; De andre henslumret i spædeste Aar, Og hisset nu grønnes til Evigheds Vaar.

19. Den, som ret affen sin Bane betræder, Den, som er Dyden hengiven og tro, Ægteskabs Sødhed og huuslige Glæder Kroner hans Sjæl med den blideste Ro; Lyksaligheds Kilde da boer i hans Barm, Hans Hjerte ei nages af Kummer og Harm.

20. Elskede Kone, min kjærlige Mage, Trofaste Hustru oprigtige Viv, I dine Arme jeg lærte at smage Ægteskabs søde lyksalige Liv; Ved kvindelig Æmhed, ved Huusflid og Dyd Du skjænkte mit Hjerte den ædleste Fryd.

21. Men ak! desværre de lyk'lige Dage Selv jeg forkasted' og snarlig afbrød; Selv jeg gjorde mit Liv til en Plage, Glemte hvad Pligternes Stemme mig bød; Min Kones Advarsler jeg agtede ei, Men fremgik paa Daarskabs letsindige Vei.

22. Selskaber slette jeg ofte besøgte, Tidt iblandt svirende Brødre jeg kom; Mangelen derfor jeg daglig forøgte, Flux jeg spenderet og Lommen blev tom. For derpaa at bøde jeg Lovene brød, og derved mig bragte i Trængsel og Nød.

23. Drukkenskab, Rod til alt Ondt du maa bede, Fra dig udspringe hver syndig Daad; Menneskets Hjerte til Daarskab du leder, Angres omsider med Taarer og Graad, Det maa jeg beklage, med mig gik det saa, Og tusinde flere vist sande det maa.

24. Det, som i Verden engang var min Lykke, Og som mig Ære og Agtelse gav, Det, som er Menneskets skønneste Smykke, Bragte mig dybt i Elendigheds Hav. I Drukkenskabs Tummel Forbryder jeg blev, De falske Attester for Penge jeg skrev.

25. Denne min Brøde blev snarlig opdaget, Længe ei heller jeg negtede den. Strax fra Hjemstedet jeg bliver borttaget Og maatte vandre til Fængselet hen, Fra elskede Hustru og Børnene smaa, Min grusomme Skjæbne imøde at gaa.

26. Naar man har Penge og høit kan brave, Da har man Venner i tusinde Tal; Saa gik det mig og saa gaar det der Flere, Daglig Erfaring nok lære det skal; De alle dig smigred naar Skjæbnen er blid, Men viser sig neppe i Trængselens Tid.

27. Dette jeg nu daglig lærte at kjende, Derpaa jeg idelig Prøver fik se; Neppe var Bladet begyndt sig at vende, Før de forsvinde som smeltende Sne; Bespottet jeg blev, af de Fieste forglemt, Mig ingen husvalet da Hjertet var klemt.

28. Enlig som Duen, der mister sin Mage, Sukked jeg ængst'lig i lukkede Bur, Søvnløse Nætter og kjedsomme Dage Gav mig at tømme en Drik, som var sur, Vemodige Tanker opfyldte mit Sind, Og Taarerne perled paa blegnende Kind.

29. Her i mit Fængsel jeg rigtig bedømte Friheds hensvundne lyksalige Stand; Lidelsens Kalk jeg til Bunden udtømte, Martrende Kvaler ompændte min Aand. Mit Leie var fugtigt af Angstens Sved, Og Straapuden dyppet af Taaren saa hed.

30. Nøglernes Raslen til lukkede Fængsel, Naar de i Laasene dreiedes om: Dørenes Knarken paa lukkede Hængsel, Det var den Musik, som imøde mig kom; Jeg sitred' ved Lænkernes sælsomme Lyd, Og borte var Livets Tilfredshed og Fryd.

31. Medens i Løndom jeg martrende sukker, Skjæbnen uventet sig dreiede om. Fængselets Døre man for mig oplukker, Ny Fangevogter i Arresten kom; En Mand, som var ædel, medynksom og god, Han lindret min Kummer, oplivet mit Mod.

32. Sagen juridisk akteres til Ende, Underretsdommen jeg høre mon faa, Tretten Aars Slaveri man mon mig tilkjende. Æres Fortabelse fulgte derpaa: For silde jeg angret den Time og Dag, Der indviklet mig i den farlige Sag.

33. Dommen blev videre frem appelleret, og ind for den høieste Domstol den kom; Her blev der drøftet og modificeret Fire Aars Slaveri lød da min Dom; Jeg prisede Gud og de Dommere god, som Naade og Mildhed bevise mig lod.

34. Elskede Fader! du slumrede rolig: Lykkelig var du, som saa ei min Skam. Alt var din Sjel i den evige Bolig, Hvor den ei Spot eller Kummer fornåm. O! der jeg haaber med Glæde at se, Naar engang Forløsningens Time skal ske.

10 20 30 40 50 60 70 80 90 100 10 20 30 40 50
0 mm
35. Men du, o Moder, om du maatte leve, Leve og skue min Skjændsel og Spot; Se mig i Fængsel og Trængsel at svæve, Se mig berøvet al Glæde og Godt; Jeg, som burde være din AlderdomsStav, Jeg lagde maaske dig før Tiden i Grav.

36. Alting var rede og Ordene lode, Jeg skulde bringes til Fæstningen bort, Vandre min Straf og min Skjændsel imøde, Alting mig syntes for Øinene sort; med bankende Hjerte, udmattende Sjel, Min gode Velgjører jeg sagde Farvel.

37. Afskedens Taarer de saa jeg nedglide Over min Kones elskværdige Kind; Grædende der da de stod ved min Side. Børn beængstede i Tanker og Sind. O! bitter som Døden er Afskedens Kval, Naar elskede Venner saa adskilles skal.

38. Elskede Hustru til dig jeg mig vender, Tak for hver Dag du var kjærlig og tro; Jeg dig har saaret, det vist jeg erkjender, Og har forstyrret din Glæde og Ro; Jeg glemte de Løfter, jeg afgav til dig, Da Haanden og Hjertet du skjænkede mig.

39. Aaret i Fængsel vel langsomt henrinder, Maaneder, Uger og Dage er lang; Frihedens Sol dog omsider op inder Skinner paa skyløse Himmel engang, Og da min Veninde vi samles skal glad, Kun Døden jeg haaber, skal skille os ad.

40. O, mine Smaa! som uskyldige lide, Dybt Eders Skjæbne til Hjertet mig gaar; Hjælpeløs maa I fra faderlig Side Henleve Tiden i Barndommens Aar. Gud være Eders Fader i Trængselens Tid, Paa hannem alene jeg sætter min Lid.

41. Kjære min Søn, naar til Alder du stiger, Og voxer frem til de modnere Aar, Gid du aldrig fra Dyden afviger, Gid at du Lasternes Tummel forsmaar: Min traurige Skjæbne da rammer dig ei, Men trygt skal du vandre paa Frihedens Vei.

42. I har bekræftet hvad Salomon siger: Trofaste Venner er bedre end Guld, Faa ere de, som i Nøden ei sviger, Men I har været oprigtig og huld. O tusinde Tak for hver Kjærligheds Gang Til Fængslet I vandred og lindred min Trang.

43. Gud er en kjærlig miskundelig Fader, Den, som han revser, den holder han kjær, Slaar han med Riset, der aldrig skader, Faderlig Omsorg for Alle han bær, Sin Balsom han gyder i Lidendes Bryst, Og reiser den Faldne, som ønsker hans Trøst.

44. Gid nu Enhver af min Skjæbne vil lære, Drukkenskab, Laster og Daarskab at fly, Da skal ei Kummer hans Hjerte fortære, Stedse mod Stormen han finde skal Ly. Hans Liv skal henrinde i Frihed og Fred, Ja Glæde og Held skal ledsage hans Fjed.

45. Jeg vil af Hjertet mit Feiltrin fortryde, Bedringens Frugter jeg vise skal ud; Angerens Taarer oprigtig skal flyde, Naade jeg venter hos Himmelens Gud. Og derpaa jeg slutter min tragiske Sang, Maaske den alt Mange vil synes for lang.

46. Hvo som vil vide hvem Visen har digtet, Vide, at Ole og Hoel er hans Navn; Ros er ei Maalet, hvortil jeg har sigtet, Venter ei heller Fordel eller Gavn, Men kun til A.I-varslers, til Skræk og Afsky, For syndige Lyster at hade og fly.